

Wie zijn "Moeial" wil thuisbezorgd krijgen, stort 150 fr. op rekening nr. 001-1386975-48 met vermelding van naam en adres.
 Pleinlaan 2
 1050 Brussel
 02/641.23.27
 02/641.23.28

Tweewekelijks tijdschrift van de VUB-studenten.
 Uitgegeven in samenwerking met V.O. en B.S.G.
 Verantwoordelijke uitgever: Erik Adriaensen

MY NAME IS NOBODY DE OMBUDSMAN

Bent u op uw examen onheus behandeld? Voelt u zich miskend in uw genialiteit? Bent u verleid door uw professor misschien? Geen nood. U wist het nog niet maar op de VUB bestaat er een ombudsman. Een bemiddelaar bij examenconflicten, of zoiets. Nooit van gehoord, zegt u? Onbekend maakt onbemind, zenden wij en we vragen hem terug op de vijfde verdieping van gebouw M, naast de rektor. Aangenaam Marcel Geivaerts is de naam, ombudsman.

D.M. Art. 41 van het examenreglement zegt: "Na uitputting van de facultaire mogelijkheden treedt de ombudsman op als bemiddelaar tussen examinatoren en studenten". Dat is zowat het enige dat terug te vinden is over de functie van ombudsman. Hopelijk kan u daar ons iets meer over vertellen. Wat betekent een ombudsman op de VUB?

M.G. (Marcel Geivaerts de ombudsman) Ja, daar staat dus klaarbijkelijk -ik ken de artikels van het examenreglement niet uit mijn hoofd- maar zoals u zegt zal er waarschijnlijk wel staan dat de ombudsman optreedt als bemiddelaar. Nu, dit betekent: een bemiddelaar treedt pas op indien er moet bemiddeld worden. De ombudsman treedt dus niet op indien er geen problemen gesignaliseerd worden door één van de beide partijen. Zoals u weet zijn er bij een examen twee partijen: een partij die veronderstelt dat ze alles weet en een partij die gecontroleerd wordt of ze het wel weet. Tussen deze partijen kunnen natuurlijk, wat heel normaal is, conflicten ontstaan. Bovendien moeten -sinds het ontstaan van het examenreglement nu twee jaar geleden- er ook heel wat reglementaire bepalingen gevolgd worden door beide partijen. Wanneer nu één van deze meent dat de andere haar boekje te buiten is gegaan kan er een klacht ingediend worden. Deze klacht kan lopen tot bij de ombudsman.

D.M. Hoe is die functie van ombudsman ontstaan? Wat ging daar aan vooraf en hoe bent u erbij betrokken?

M.G. Toen er twee jaar geleden een gans academiejaar in de Onderwijsraad is gedisussieerd over de invoering van een examenreglement -daarvoor bestond er geen op de VUB, er waren enkel geplengedheden binnen de faculteiten- is er over de functie van ombudsman ook heel wat over en weer gepraat. Sommigen vonden dat er één ombudsman moest zijn per faculteit, andere professoren vonden dat er helemaal geen ombudsman moest zijn, enz... Er bestonden dus nogal wat meningsverschillen. Moest het iemand zijn van het onderwijzend personeel, of mocht het ook een assistent zijn, enz... Uiteindelijk is men tot een tussenoplossing gekomen. Het was dus wel iemand van het OP, maar dan toch iemand van de jongere categorie daarvan -als ik dat zo van mezelf zeggen mag. Bovendien was ik verbonden aan het rectoraat als naaste medewerker van de rector en hield ik me daar nogal bezig met onderwijsproblemen, zodat men mij voor deze functie kwam opzoeken. Het interesseerde mij wel, ik vind van mezelf dat ik nogal studentgericht ben en ik heb die functie dus aanvaard. Natuurlijk moet zoiets groeten, maar eigenlijk had u voordien wel gedacht dat het meer ging worden dan het in feite geworden is.

Op een passieve manier heb ik dan de problemen afgewacht. Het eerste jaar zijn er zeer weinig studenten -een 2 à 3-tal- tot bij mij geweest. Die kwamen dan eigenlijk nog naar de rector, maar ik heb ze dan opgevangen. Met die personen heb ik dan allereerst het examenreglement doorgenomen, om na te gaan of dit al dan niet nageleefd werd en om er voor te zorgen dat de student

bij een eventuele officiële klacht de juiste procedure volgt. Het formele is bij zulke zaken enorm belangrijk. Een procedurefout is genoeg om de zaak van de baan te schuiven. Tot een officiële klacht is het in die twee jaar dat ik nu ombudsman ben nog nooit gekomen.

D.M. In het examenreglement staat dat de ombudsman pas optreedt na 'uitputting van de facultaire mogelijkheden'. Wat meer uitleg graag.

M.G. Die facultaire procedure betekent dat, als er een probleem bestaat tussen twee mensen, die mensen in de eerste plaats zelf dat probleem moeten oplossen. Indien zij niet gaan, moet er natuurlijk een derde bijkomen. In eerste instantie is dat in dit geval de voorzitter van de betrokken examenjury, waar ofwel de student ofwel de professor het probleem bij neerlegt. Komt er hier geen oplossing dan moet de decaan optreden. Wanneer die decaan het ook niet kan, kan die natuurlijk zijn paraplu opsteken en door verwijzen naar de faculteitsraad of -college. Komt er hier dan ook nog geen oplossing, ja, dan komt het bij de ombudsman terecht.

Nu, wat ik de studenten aanraad is, zelfs al is de facultaire procedure nog niet ten einde, van bij het begin al de ombudsman op de hoogte te brengen, zodat deze de zaak al kan volgen en bij een eventuele officiële klacht al enkele stappen voor is. In de eerste plaats tracht ik wel altijd -en dat is mijn persoonlijke opvatting en staat niet in het reglement- het probleem op een officieuze manier op te lossen, zonder officiële brieven te gaan schrijven, enz...

D.M. Over welke reële bevoegdheden beschikt de ombudsman? Kan hij concrete maatregelen nemen wanneer er een beroep op hem gedaan wordt?

M.G. (aarzelend) Momenteel is de toestand zo dat, indien het echt tot een officieel conflict komt, de uitspraak van de ombudsman bekrachtigd moet worden een andere instantie, hetzij een faculteitsraad, een rector, een tuchtcommissie, een raad van beheer... Het examenreglement zou mijns inziens vervolgd moeten worden met een deontologisch reglement voor het academisch personeel. Daar is dringend nood aan. De beslissingen van de ombudsman zijn inderdaad niet bindend. In de praktijk kan de ombudsman een officiële klacht indienen bij de rector of bij een andere instantie. Hij kan dus van een studentklacht een officiële klacht maken. Dat is eigenlijk zijn bevoegdheid.

D.M. Het lijkt ons belangrijk dat in dat geval de ombudsman beschikt over een zekere autoriteit, dat er naar hem geluisterd wordt en dat zijn advies een bepaalde kracht heeft. Is dat zo in uw geval? Hoe is uw verhouding met de professoren?

M.G. Het is natuurlijk moeilijk van jezelf te zeggen of je autoriteit hebt, zeker als je weet dat het in De Moeial gaat komen. Ik zal daar op antwoorden, rekening houdend met het gebeurde. Telkens ik mij gewend heb tot de titularis of de voorzitter van de

ALLEMAAL WOORDEN, TENZIJ JE HET LICHT UITDOET

Eros, erotiek, erotisch, erotomaan, sexualiteit, sex, liefde, verliefdheid, pornografie, obsessie, frustratie, strip-tease, voyeur, nekrofiel, heterofiël, bibliofiël, pedofiël, homofiël, sodomie, fellatio... allemaal woorden waar je een woordenboek voor behoeft of een handleiding, naargelang de gelegenheid. Allemaal menselijk naar 't schijnt, volgens het humanistisch principe van Terentius 'Nil Humani a me alienum puto', of voor wie niet de gelegenheid gehad heeft in de leer te gaan bij Prof. Dr. A. Gerlo: niets menselijks is mij vreemd. Een rare soort, die mensheid. In colbertje en met das verkondigen ze de waarheid, naakt belevan ze haar.

Nochtans is het ene het andere niet. Laat ons drie termen naast elkaar zetten: erotiek, sexualiteit en pornografie. Sexualiteit is het biologisch gegeven, de natuur als het ware, de drift die aanzet tot voortplanting, met de gevolgen van dien. Erotiek is cultuur, het betreft al datgene wat de mens met het biologisch gegeven sexualiteit doet: de wijze waarop, de levensstijl, de esthetiek van de zaak, de omwegen, het niet productieve, zo maar voor het plezier. De ingeburgerde (de burger kan het weten) betekenis van erotisch is synoniem voor "prikkelend". Dat heeft geen zin omdat de waardedemeter voor prikkelend te subjectief is. Erotisch betekent enkel "de eros of erotiek betreffende", alles wat met erotiek te maken heeft, alles wat het cultiveren van sexualiteit betreft. En, pornografie bestaat niet, het is puur gebonden aan maatschappelijke normen. In overgrootmoederstijd was het naakt tonen van alle lichaamsdelen, die zich vijf centimeter onder de kin en drie boven de enkel bevonden, "onzedig", want pornografie was een woord dat toen zelf nog onzedig was. Wat denk je wel. Heden is pornografie niet meer te meten in termen van lichamelijke toonbaarheid. Zelfs een penis in strekstand, een vagina in spreidstand worden slechts pornografie wanneer de context pornografisch wordt. Ik zou zeggen niet-intiem ("intiem" is afgeleid van een superlatief van "diep"), niet-publiek, niet-bekeken, naakt in plaats van bloot.

Het EROTISCH GEBEUREN is belangrijk, niet omdat het thema zo nieuw en revolutionair is, het is ouder dan de straat, maar omdat in onze huidige welvaartsmaatschappij (pornografie), steeds meer geopteerd wordt voor welzijn (sexuele voorlichting), maar weinig aan cultuur in beperkte zin (erotiek) gedaan wordt. Met Foucault zou ik opteren eerder voor een "ars erotica" dan voor een "scientia sexualis". Sexualiteit is object van wetenschap, erotiek is kunst. Als kunstenaar is mijn keuze gemaakt.

Willem Elias.

HET EROTISCH GEBEUREN
zie blz. 4 & 5
kultuurkrant

examencommissie of de decaan en in zeer uitzonderlijk geval tot de rector, is telkens het probleem opgelost. Het is natuurlijk wel in mijn voordeel dat ik in de buurt sta van het rectoraat. De meeste professoren kennen mij eerder als medewerker van de rector dan als ombudsman, waardoor ik meer autoriteit krijg.

(vervolg op blz. 2).

Hier is ie weer! De Moeial nummer 11 is weer overal te vinden. Ook deze keer vindt u weer al het nieuws van op en rond de V.U.B.. Op de voorpagina de langverwachte kennismaking met de ombudsman. Nieuws van de Raad van Beheer samen het doel en het wel en wee van de bewonerscommissies brengen wij u op blz. 2. Uiteraard ging een Moeialer zijn licht opsteken en het Studentenzangfeest, een impressie op blz. 3. Een Moeial zonder sport is geen Moeial (blz. 3). Wil u op de hoogte blijven van het culturele leven op deze unief, kijk dan snel op blz. 4. Blz. 6 worden integraal in beslag genomen met het reilen en zeilen van de Dudstudentenbond. De Moeial informatief met een verslag van de jongste SOR-vergadering (blz. 7). Verder ook nog de open tribune (blz. 7) en een impressie van het uniefleven (blz. 7). Wat de activiteiten op de V.U.B. betreft, zie blz. 8.

na het morgenrood

Eindelijk een rechts artikel in De Moel! Al twee jaar zie ik hier aan de universaliteit het links gespuis in actie. Iedere week ziet de kampus er meer verloederd uit. Muren, deuren en ramen worden ontserd door de smerige propaganda van MLB en AFF. Vuil plak - en spuitwerk is blijkbaar jullie manier van werken. Van mij krijgen jullie nu eens een gerechvaardigde visie over de plaatsing van de kruisraketten. In de schaduw van de Sovjetrussische militaire macht blijven de politieke zeveren over vrede en ontwapening. Hoewel de installatie van nieuwe kernraketten dringend geboden was, verbond men de plaatsing aan de resultaten van de doodgeboren onderhandelingen in Genève. Al dat gekraakel bewijst alleen onze zwakte aan de vijand. Die zal daar medogenloos gebruik van maken. Vroeger heersten we de wereld, nu willen we ons zelfs niet meer verdedigen. Alle grote wereldrijken zijn ten onder gegaan doordat dekadentie hun weerbaarheid aantastte. West-Europa is dekadent tot in de tenen, verrot tot in de wortels. In de scholen en langs de media wordt onze jeugd geïndoktrineerd met pacifistische onzin. Men laat maar betijen. Zondag 23 oktober betoogden de pacifisten opnieuw in Brussel. Toen de Sovjetunie haar

raketten plaatste, verroerden ze geen vin. Nu er Amerikaanse raketten komen, wordt er natuurlijk betoogd. Het aloude recept van de rode Logika. De bezetting van Afghanistan wordt doodgezwegen, maar als de Verenigde Staten optreden in Grenada wordt er moord en brand geschreeuwd. In talloze publikaties is bewezen dat de vredesbeweging gesteund wordt door Moskou. Moskou wil uiteraard niet liever dan de eenzijdige ontwapening van West-Europa. En dat is toch de wens van al die betogende anarchisten, punkers, anti-fascisten, linkse knokploegen en ande addergebroed? In Rusland mag men niet eens opkomen voor de vrede! Hebben jullie al wel eens gehoord van Hongarije, Vietnam, Afghanistan, Ethiopië en het meerschieten van de Koreaanse Boeij? Ik vind het ook spijtig dat er zoveel geld wordt besteed aan bewapening terwijl ontelbare mensen sterven van honger. Maar daarom moeten we onze Westerse defensie nog niet verwaarlozen! Een duurzame vrede kan alleen bereikt worden als we over voldoende wapens beschikken om ons te verdedigen. Hoe naïef is men toch op de VUB, dat men de kolleges staakt tegen de raketten!

IC.

HET DENKEN MAG ZICH NIET ONDERWERPEN AAN VRIJ ONDERZOEK

STANDPUNT

Om allen die uit kwade wil tegen het V.O. zijn te verwittigen: dit artikel zal hen niet interesseren, het is namelijk een artikel dat het V.O. wil her-denken, en niet verwerpen zoals sommigen dat graag zouden zien. Dat het V.O. nog steeds de wetenschappelijke methode bij uitstek is, staat vast, maar dat art.1 van de V.U.B.-statuten verwaarloosd wordt, zullen ook al velen ondervonden hebben. Het gebrek aan "in vraag stellen" is werkelijk een plaag geworden en weinigen bekommeren zich erom. En toch, moet de positivistische traditionele denkwijze, zulver uitgaan van feiten dus de zogenaamde objectiviteit, niet her-dacht worden? Is het soms niet beter bewust van een of andere visie te vertrekken, en zo aan wetenschappelijk onderzoek te doen, in plaats van het denken te baseren op feiten, niets dan feiten? Want deze feiten, zijn ze allemaal even gemakkelijk te bereiken, te onderzoeken? Hebben wij door onze geconditioneerdheid soms niet meer belangstelling voor bepaalde feiten dan voor andere? En oordelen wij sommige feiten misschien onbewust niet "belangrijker" dan andere?

Het Vrij Onderzoek is een methode en geen feit, het kan toegepast worden, maar mag nooit een norm zijn, die niet herzien kan worden. Evenzo is de uitspraak van Poincaré een vrijwillig (tijdelijk) aanvaarde omschrijving, en geen definitie. Toch blijven we aan die omschrijving vasthouden, al was het maar om in de huidige periode van desinteresse en apathie bij de studenten, naar buiten te kunnen treden met een bepaald gegeven. Nu zal men kunnen antwoorden: uitgaan van een bepaald gegeven om aan wetenschappelijk onderzoek te doen betekent zich onderwerpen! Dit is best mogelijk. Maar men moet bij het bereiken van een bepaald resultaat steeds opnieuw alles verifiëren, net als bij een traditionele methode. Ik kan niet zeggen dat ik aanhanger ben van zulke methode, ik vind het alleen de moeite waard om op dit onderwerp in te gaan, hier ligt nog een opdracht voor Studiekring Vrij Onderzoek.

Sven Gondry, Studiekring Vrij Onderzoek

STUDENTEN KLOPPEN MILICIENS

Het voetbalteam van de VUB kon nog eens zegevieren. Daarom dit kort bericht van uw verslaggever, die ondanks de waslijst aantrekkelijke debatten gek genoeg bleek om twee uurtjes in de kou te gaan staan. Het VUB team speelde woensdag 22 februari jl. een bijzondere oefenwedstrijd tegen de miliciens van het legerkwartier te Evere. Onze mannen wonnen verdiend met 1-0, maar het gebrachte vertoon was nauwelijks verteerbaar. Het was trouwens aanvoerder Kino van Evere die na dertig minuten verkenningsoordrachten het eerst deze sportieve veldslag aanmeerde met een paar kanonschoten. Een sekure keeper Djus wist met hulp van de geallieerde doelpalen het dreigende gevaar te weren. Van de sporadische aanvalsinitiatieven van het studententeam ging echter te weinig stootkracht uit om de niet erg tal-

rijk opgekomen toeschouwers te kunnen boeien. Uitgezonderd de open doelkansen van Douve en Truye net voor de kampwisseling. Telkens afgezonderd voor de bezoekende doel man Rombouts, hadden onze juristen in spe blijkbaar meer interesse in de nabijgelegen Rijkswachtkazerne dan voor de strak gespannen netten. De Everse legerploeg die aantrad zonder haar drie internationalen, diende tijdens de rust ook nog de talentvolle flankverdediger Toye wegens dijblesure te vervangen. Tijdens de tweede speelperiode ging de VUB ploeg dan het gebeuren stilaan domineren. Zonder zeer fraai te voetballen, slaagden zij er toch in duidelijk meer kansen af te dwingen dan hun dienstploeg vervullende opponenten. Maar zelfs vanop de penaltystip wisten zij hun

licht overwicht niet te konkretiseren. Het was uiteindelijk Eric Douve die tijdens een schermutseling voor het fel belegerde doel van Rombouts er tot zijn eigen verbazing in slaagde de bal binnen te duwen. Hoezeer de majoor-coach van Evere zijn manschappen ook aanmoedigde, de miliciens konden niet meer terugvechten. Het bleef dus bij 1-0. Tot slot vermelden wij nog graag de meest magische rugnummers uit de wedstrijd. Vedetentkultus in het voetbal kan immers een aardig (zwart?) centje opleveren. Voor het VUB team (of moeten we VRG team zeggen? Want andere talentrijke kringen worden blijkbaar uitgesloten.): Nr.1 keeper Djus, voor één keer zonder kuren.

SPORT

Nr.11 Caers veel lawaai, een beetje libero.
Nr.13 Truye (Oudenaarde), technisch bekoorlijk, als spelverdeler niet bekoorlijk.
Nr.10 Blondie, een goede straatvoetballer.
Nr.14 Douve (Mechelen); gewoon klasse. Voor de militairen uit Evere :
Nr.2 Kino (Union), 200% inzet.
Nr.5 Julien (RWDM), beste man op het veld.
Nr.13 Waseige, snelle zoon van de vader.
Nr.14 Tony (Grimbergen), 'verantwoordelijk' voor het enige meisje onder de aanwezige toeschouwers.
P.Wiels

HET VIJFDE STUDENTENZANGFEEST

ALS DE LEEUW VERHEFT ZIJN GEBRUL DES NACHTS

Donderdag 23 februari vond in de Antwerpse stedelijke feestzaal het vijfde studentenzangfeest plaats. Het wordt georganiseerd door het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond, en wil in een ware studentieke geest de eenheid in de Vlaams-nationalistische beweging bevorderen. Niet de partij, niet de vereniging, maar Vlaanderen komt eerst. Onder het duizendtal aanwezigen bevond zich een sterke delegatie van het Nationalistisch Studentenverbond NSV, de studentenafdeling van het Vlaams Blok. Zij zetten het zangfeest in, nog voor het officieel begon. "Hoezee. Wij zijn het NSV!" De massa toonde haar goodwill met een warm applaus. Niet alleen studenten, maar ook oudere Vlaams-nationalisten waren present. Na de intrede van het praesidium en het welkomwoord, werd er onder begeleiding van een fanfare-orkest gezongen.

Sta vuist en voet de vane omtrent!
En gij die God noch ere en kent,
Ruimt bane, eer op uw vege bansen
De leeuwen dansen!

Het was een vermoedend feest. Regelmatig moest het publiek opstaan om eer te betuigen aan een lied of land. Tijdens de bindteksten werd het licht gedooft. Dan zag men hoe een felle spot een wapperende vendl gevangen hield. Hoe statig de wapenschilden aan het balkom hingen. Met welk een vurigheid Hektor Van Oevelen Vlaanderen bejubelde en zijn vijanden verguisde. Hij verheugde zich over de bevrijding van Vlaanderen. Met een eigen regering zou het op het punt kunnen staan de wereld te veroveren met Flanders Technology, mocht er niet het hemeltemgende politiek gekonkloes aan de top zijn. Vlaanderen wordt dagelijks verraden door gele, rode en blauwe mosselen. Martens, ooit lid van het KVVH, is gedegenereerd tot een mosselachtige Belgische Vlamingenverkoper. De zanglust kon niet getemperd worden.

Weg de bastaards, weg de lauwaards,
Ons behoort het noorderstrand,
Ons de kerels, ons de Klauwaards,
Leve God en Vaderland!

Heer, laat het Prinsenvolk
der oude Nederlanden
Niet ondergaan in haat,
broedertwist en schande.

In de programmabrochure wordt het gebrek aan eenheid in de Vlaamse beweging aangeklaagd. "Wat hebben wij veel te leren van de Walen. Zij staan eensgezind achter Snoek en Happart. Wij verketteren drie jongeren die in een vlaag van verbittering een ruit stukschieten." Op het einde stond iedereen op bij het Gebed voor het Vaderland.

De avond, die verder nog werd opgeluisterd door Vera Versieck en Wim De Craene, werd afgesloten met 'Die Stem van Suid Afrika', en, met de tranen in de ogen, 'De Vlaamse Leeuw'. De studenten hielden de klak aan het hart.

PKD

EROTISCH GEBEUREN

EROTISCH GEGEVEN, AGOGISCH BEDREVEN

VIDEOSCENE

Een gevarieerd aanbod van zogenaamde erotische films gaande van lichte komedie tot het ernstige (zware?) genre. De video's worden op 3 verschillende monitors vertoond. Versnaperingen zijn te verkrijgen vanaf 22.00u in gallery'. Het programma: 12.00u: KAFETARIA: 'A nous les petites anglaises' van Michel Lang. 14.00u: KULTUURKAFFEE (tot 22.00u) 'Fritz the cat' van Ralph Bakshi. 'The story of sin' van Walerian Borowczyk. 'La cage aux folles'. 'Possession' van A. Zulawski. 'Une collection particulière' van Borowczyk. 'Interieur d'un couvent' van W. Borowczyk. 'Hyperauto erotic art' van W. Borowczyk.

JAN DECLAIR

Na het eklatante succes van 'De Tijger' komt Jan Declair met zijn door Dario Fo bewerkt obscene vertelstuk. Dit verhaal reikt af met seksisme en valse deiftigheid en draait er letterlijk en figuurlijk weinig doekjes om. Het is bijna ongelooflijk dat een dergelijke fabel na bijna 1000 jaar nog altijd aktueel is. Jan Declair bedient zich van hetzelfde instrumentarium als de vroegere troubadours: zijn stem en zijn lichaam. Hij brengt het stuk in het Vlaams op zijn manier. Wie verleden jaar 'De Tijger' zag, weet daarmee genoeg. Erotiek dan wel ant-erotiek? Aan jou om te oordelen.

Dinsdag 20 maart om 15.00u. in het cultuurkoffiee. Gratis toegang.

22.00u: GALLERY' (tot 02.00u). 'Querelle' van R.W. Fassbinder. 'Contes immoraux' van W. Borowczyk.

Erotiek gezien als een kunstzinnig iets brengt een aantal problemen met zich mee wat betreft de kommuniceerbaarheid van dit gegeven. Je kan dit niet overbrengen zoals bv. de biologische grondslag ervan: seksualiteit. Hiervoor volstaat het dat een aantal geleerde dames en heren experts hun kennis te boek stellen of in lezingen uitzetten. Zo echter niet met erotiek. Deze onmogelijkheid ligt vervat in het erotische zelf: wat geschreven, gesproken of getoond wordt moet zelf in de erotische sfeer liggen. Dit kan niet op een rationele wijze medegedeeld worden. Rigide objectiviteit is hier uit den boze, vernietigt de eros en verlaagt het tot seksualiteit. Stellen dat erotiek kunst is, zondigt niet aan deze regel, immers: wat is kunst? Zelf-beleven, zelf-ervaren is noodzakelijk om te begrijpen, of beter: om aan te voelen.

Wanneer je dan toch iets wil doen rond dit verwaarloosde (gevaarlijke?) aspect van

het kulturele, dringt zich dus een fundamentele keuze op. Ofwel ga je uit van een ongelijkheid in kennis (?) en ervaring (?) tussen de ter zake bevoegde autoriteiten en zeg maar, de leek, waardoor je automatisch vervalt in een paternalistisch opdringen van normen. Ofwel is het uitgangspunt gelijkheid, waarna je tracht mogelijkheden, situaties, omgevingen te scheppen om de uitwisseling van ideeën, visies, gevoelens, ervaringen,... kortom uitwisseling van waarden te vergemakkelijken. Voor een dergelijke benadering hebben wij geopteerd. Het EROTISCH GEBEUREN is dan ook niet een louter aanbrengen van erotische kunstwerken die sterk uiteenlopen zowel wat het medium, de aard, en (waarschijnlijk) de kwaliteit aangaat. Kanalen, middelen en mogelijkheden zijn er genoeg om een dergelijke uitwisseling op aan te brengen. Gebruik ze of gebruik ze niet.

Jean-Pierre DEWAELE

FILMCYCLUS: SHOHEI IMAMURA

De Insektenvrouw (Nippon Konchuki, 1963)

IMAMURA beschrijft het leven van één vrouw, Tome, vanaf haar geboorte in het landelijke Tohokoe in 1919 tot en met haar opkomst en ondergang als niets ontziende hoerenmadam in Tokio en tenslotte haar terugkeer in 1963 naar haar geboortestadje, waar ze samen met haar dochter een beter leven zoekt in een boerengemeenschap. Tome is een Japans 'insect', en wordt onbarmhartig heen en weer geslingerd door de sociale omstandigheden, maar zich altijd bewust blijft van de noodzaak in leven te blijven. Ze is grof meedogenloos, eigenzinnig en sensueel, eigenschappen die haar voortbestaan in de ellendige wereld waarin ze leeft tot voorwaarde maken.

Woensdag 7/3 om 20.00u in het Auditorium Brouwer te Jette.
Donderdag 8/3 om 20.00u in gebouw Q-C.

De pornografen (Jinruigaka Nyumon, 1966)

De achterbuurten van Osaka... Hoofdpersoneage is een pornofilm die op zoek is naar de betekenis van het leven. Hij houdt van een weduwe met wie hij een intensieve seksuele relatie heeft. Zij weigert echter met hem te trouwen, omdat ze haar man bij

zijn sterfbed beloofd heeft zijn naam te zullen houden. Behalve tot de weduwe voelt Subuyan zich ook aangetrokken tot haar dochter. Het incestthema wordt nog verder doorgevoerd, daar de weduwe zich ook door haar 19-jarige zoon laat verwenen. Zij vraagt Subuyan, wanneer ze weet dat ze spoedig zal sterven, om haar dochter te trouwen. Hij wordt echter afgewezen door haar. Nadat hij heeft besloten dat het leven alleen maar de moeite waard is als het erotisch blijft, begint hij naar het beeld van zijn overleden matresse een beeld te maken. Hij haat vrouwen, want zij verwijten anderen alles, maar eigenlijk zijn ze begerige, leugenachtige wellustelingen.

Woensdag 14/3 om 20.00u in het cultuurkoffiee op de kampus van het A.Z. in JETTE.
Donderdag 15/3 om 20.00u in gebouw Q-C.

Het diepe verlangen der goden (Kamigami no Fukaki, 1968)

De film speelt zich af op een eiland in de zuidelijke Ryukyu-archipel die nauwelijks is aangetast door de beschaving. De eilandbewoners leiden een leven van primitieve eenvoud, waarbij ze incest bedrijven en sjamanistische rituelen opvoeren. Als een ingenieur uit Tokio komt om voor zijn bouwmaatschappij een onderzoek uit te voeren, ontvangen de bewoners hem als een god. Hij introduceert een industriële samenleving op het eiland, waaraan de plaatselijke cultuur op het eiland langzaam maar zeker ten onder zal gaan.
Woensdag 21 maart om 20.00u. in gebouw QD.

Eijanaika

Eijanaika is een overweldigend mooie film, een hallucinant beeld van Japan tijdens het laatste kwartaal van de vorige eeuw, gemaakt met een opmerkelijke zin voor nauwkeurigheid en detail, meeslepende beelden en een grandioze vertolking. De filmkijker die zich een beetje laat afschrikken van het traag kabbelende ritme en het hermetische van de Japanse wereld, hoeft met betrekking tot Eijanaika van Shohei Imamura niet bang te zijn: in deze prent zit vaart en daarenboven slurpt de film de toeschouwer volledig op.

Het hoofdpersoneage van Eijanaika is Genji die na zes jaar afwezigheid terugkeert naar Japan. Genji had schipbreuk geleden en was opgepikt door een Amerikaans schip en naar Amerika gebracht. Genji voelde zich goed in Amerika; hij trof er een land met een ideaal van vrijheid en gelijkheid (in het huidige Japan leeft trouwens ook nog altijd iets van de Amerikaanse myte!), maar heimwee naar zijn geboorteland en vooral naar zijn vrouw Iné bracht hem tenslotte terug. Als hij thuiskomt verneemt hij dat Iné slechts twee jaar op hem heeft gewacht maar dat haar familie haar daarna verkocht heeft aan een pooier in het amusementsdistrict. Het gebeurde toen meer dat vrouwen en dochters uit pure armoede werden verkocht. Genji treft zijn vrouw aan in een amusementslokaal, waar ze "werkt" in dienst van de baas van de onderwereld, Kinzo, aan wie ze met lichaam en ziel toebehoort.

Genji zwerft in deze onderwereld rond en zal verstrikt raken in de politieke intriges van de tijd. De pooiers en de boeven worden gebruikt om politieke gevechten uit te vechten. Genji wil met Iné weg uit Japan en met haar in Amerika een ander leven gaan leiden, maar de vrouw blijft gevecht aan haar "beroep" dat ze, zoals nog wel eens gebeurt, als een "artistieke bezigheid" opvat. Iné heeft alleszins geen zin om zich als boerin in Amerika te gaan vestigen. Genji blijft ten slotte ook.

De listige potentaten gebruiken Genji en arme lui van zijn slag om het volk op te stoken tegen de heersers, waar zij anderszins mee samenspannen. Het komt tot een massale manifestatie. Met hele plebs van de rosse buurt en de amusementswijk komt samen aan de oever en w1, opeghitst de rivier en de brug over. Aan de andere kant lopen ze tegen de geweren van de oproermilitie.

Het volk dat aanvankelijk in vervoering is en de machthebbers uitdaagt, moet ten slotte toch achteruitwijken voor de geweren. Maar op hun achticht worden ze toch nog beschoten. Genji is het eerste slachtoffer. De beroerte is onderdrukt, niets is veranderd, een nieuw tijdperk kan beginnen.

Woensdag 28 maart om 20u. in gebouw QD
Toegang 60,-F.

EROTISCHE BEURS

Gedurende deze dag worden een aantal instellingen en verenigingen (homo-, voorlichting-, ...-verenigingen) samengebracht in de gangen van het gebouw Q. Hiernaast zullen ook enkele stripwinkels hun bundels te koop aanbieden. Voor allen die nu eens eindelijk alles over dit onderwerp te weten willen komen, is dit de ultieme kans. Op woensdag 14 maart van 12.00u tot 20.00u in de gangen van het gebouw Q.

CINQ CHEVAUX 20 MAART OM 21u. IN HET KULTUURKAFFEE (gratis!)

parabel

Er was eens een jongen die het goed meende. Hij ging naar het dichtsbijzijnde vrouwenhuis en poestte daar de vloer tot deze straalde en glansde. En slim als hij was, ledigde hij tevens de asbakjes, zette wat bloemen in een vaas en hing de vuile was buiten om wat te luchten.

Doch toen kwamen plots de leden van het vrouwenhuis terug van hun dagdagelijkse bezigheden. Al van ver zagen zij de lichten branden in hun lokalen. En wat was dat: er

was een man ingebroken, in hun huis, waar normaal geen enkele man geduld werd! Noedend om dit voorval, liepen zij over het grasveldje, door de modder - want het had pas geregend - naar binnen, in het huis... zonder eraan te denken dat ze ook eerst hun voeten hadden kunnen vegen. Oei oei oei, al die lompe voeten vol bruinten smurrie!! En hij had de vloer toch zo mooi gepoest... en hun vuil wasje buitengehangen! Zo zie je maar, meisjes en jongens, goede bedoelingen volstaan zomaar niet... En wat die jongen betreft, die zit nu braaf thuis bij moeder de vrouw, en poestst voor haar de vloer. Want, wat emancipatie van de vrouw betreft: Jawel! Maar feminisme, daar heeft

hij voor zijn ganse verdere leven genoeg van.

En kruip dan nu maar lekker in jullie warme nestjes en... denk eraan... oogjes dicht, en snaveltjes toe... slaap lekker.

De Fabeltjesman van Fallada.

TENTOONSTELLING EROTISCH GEBEUREN.

Polaroids als erotisch medium. Het fotomaandblad 'CLICHES' stuurde aan honderd bekende en minder bekende fotografen een uitnodiging hun erotische fantasieën vast te leggen op gevoelig cellofaan. Het resultaat en het antwoord zullen te zien zijn in de wandelgangen van de bibliotheek van de V.I.B.

De deelnemers geven geen antwoord op de vraag wat erotiek dan wel zijn mag. Ook hun namen blijven, op eigen verzoek, onbekend (althoewel stille bronnen reeds Sieff, Eno, Burns, De Jaeger e.a. vermelden...). Talloze anonieme (wellustige) vierkantjes zullen de toeschouwers dus evenveel slapeuze en welgevormde nachten schenken. Opening 12 maart. Tot 31 maart in bibliotheek MSW (B&C).

Première voor België. Originele, Franse versie.
Nacht... Een bed. Naakt lichaam, langzaam tot leven komend. Zijden laken traag en in golven van haar afstromend. Met lage stem vertelt, droomt, fantazeert ze over hem, over liefde. Een enkel muskietengaas tussen haar en het publiek. Op een haast minimalistische wijze ontwikkelt zich het verhaal. Krachtig, erotisch, gewaagd maar tegelijk sensueel, lieflijk en zacht.

Deze Frans aktrice (lid van de groep 'Le Regard Absinthe' - Avignon) brengt voor de eerste maal in België dit verhaal van een jonge vrouw, welke 's morgens ontwaakt en nadenkt over haar minnaar, over de liefde, over de passie. Een alles onthullend stuk over de relatie tussen twee geliefden.
Op 12 en 13 maart om 20.30; op 14 maart om 22.00u in 'galerie' (boven tuurkaffee).
Op 19 maart om 20.30u in de BSG-zaal op de kampus van het A.Z. in JETTE.
150(VUB,CJP,TTT,3+)/200 F. Beperkt aantal plaatsen (40). Reservering noodzakelijk: dienst cultuur-02/641.23.25

AKTUELE KUNST

Als tweede luik een reeks iets meer bedaard tekeningen van de beeldhouwer Georges Grand Vanaf 1 maart tot 15 maart in bibliotheek HSW (B&C).

Aktuele kunst. Profielen uit de hedendaagse Vlaamse beeldhouwkunst (in samenwerking met de dienst cultuur V.U.B.)
Donderdag 15 maart. "Lieve De Pelsmaker" door Dhr. J. Fontier (kunstcriticus).

Het werk van Lieve De Pelsmaker evolueerde van gesloten en opengewerkte bolvormen naar structuren uit de natuur (mineralen, zwammen, enz....).
In 1970 maakte ze assemblages van wit-zwart keramiek en wit elektro-porselein. Madien maakt het porselein plaats voor buisvormen. Een nieuw element voegt zich toe. De keramiekskulpturen worden uitgerust met elektronische elementen en luidsprekers. Ook manueel worden de skulpturen in beweging gebracht, zodat er geluiden ontstaan. De kleuren zijn zwartrood. Deze werken noemt zij sonobielen. De toeschouwer kan de werken manipuleren en wordt zo betrokken in het creatief proces. Lieve De Pelsmaker is lesgeefster aan de afdeling Architectuur van de V.U.B.

EEN GEILE LEZER IS EEN TEVREDEN LEZER (H. WARREN)

erotiek? "Those who have seriously attempted to track down the meaning of the term are obliged to confess that they have arrived nowhere", schrijft Henry Miller in 'On Writing' over Ernst en Seagle.*

Deze opmerking zijn we achteloos voorbij gewandeld, op zoek naar een antwoord op de vraag: "Wat is erotiek?" en "Welke rol speelt erotiek in de literatuur, film, etc?". De bedoeling was om vanuit een aantal gesprekken met mensen die het kunnen weten tot een zekere begripsbepaling en terrein-afbakening te komen en op die manier een verzameling teksten bijeen te brengen die een relatief goed beeld geven over erotiek in de literatuur, met het accent op recente literatuur.

Een waaier van uiteenlopende aspecten werd behandeld: Franse, Engelse, Amerikaanse, Duitse, Nederlandstalige auteurs; erotische poëzie, proza, teater, film en maatschappij, censuur, pornografie, obsceniteit, subversiviteit; goete en slechte erotische literatuur/film, etc., enz.

Ter kennismaking publiceren wij alvast een "kollage" van fragmenten. De volledige bundeling van gesprekken en teksten verschijnt tegen half maart.

Miller nog eens aan te halen: "To discuss the nature and meaning of obscenity is as difficult as to talk about God". Dat deze uitspraak ook van toepassing op erotiek was, bleek uit de pogingen om het omsluerde begrip te onthullen. Makkelijker was het om erotiek af te bakken tegenover een op het eerste zicht aanverwant verschijnsel zoals porno.
M. Bartosik: "Wat doet erotiek? Erotiek is suggestief en vrijwaart derhalve onze intimiteit. Pornografie niet, pornografie heeft daar geen respect voor. Het reduceert ons tot lichaam of tot lichaamsdelen. Het geeft niet dat de hoofden van de paren gewoon weggeknipt zijn. Dat kan best allemaal geaccepteerd blijven. Bij erotiek gaat het om de sensorische gewaarwording én het denken."

Een mening die we ongeveer terugvinden in de uitspraak van prof. Debusscher die stelt dat "porno in een vakuüm fungeert. Gevoelens tussen twee partners worden zelden vermeld. Seksualiteit wordt kwantificeerbaar. Alles wordt uitgedrukt in maten en frequentie. Het is de systematische eks-

plottatie van de menselijke seksualiteit ontdaan van alle andere aspecten, en enkel gericht op commerciële doeleinden." Erotiek daarentegen verschijnt, volgens Debusscher, steeds in een samenhang: "Het is zowel de uitbeelding van menselijke gevoelens (liefde, haat of wat dan ook), als van seksualiteit".

Deze negatieve definitie was een eerste manier om erotiek te bepalen: erotiek is niet porno. "Erotiek is precies meer" (M.B.). Wat erotiek dan meer is, kon meestal alleen met concrete voorbeelden geïllustreerd worden, zoals prof. Duytschaever deed in een gedetailleerde analyse van een tekstfragment uit Les Routes des Flandres (1961) van Claude Simon. Gezien de lengte hiervan verwijzen we naar de publikatie.

Michel Bartosik gaf het volgende, beknoptere voorbeeld: "In een kamer waar een vleugelpiano staat, is een vrouw bezig met het voorspel met haar minnaar. Men hoort gestommel. Je merkt dat haar wetlige echtgenoot gaat binnenkomen. Ze zet zich op de pianokruk en verbergt haar minnaar onder haar rokken en begint onmiddellijk de ene of de andere étude van Chopin te spelen. Aangezien het voorspel al een beetje gevorderd was, kan de zich schuilhoudende minnaar zich blijkbaar niet meer inhouden en gaat verder met zijn geminnkoos onder de draperijen van haar rok. De erotiek schuilt daarin dat de door haar minnaar opgewekte gevoelens bij de pianospelster gesublimerd worden in een volgens haar echtgenoot nooit voordien gehoord pianospel: 'Wat speel je vandaag toch mooi!' Zie je, dat lijkt mij een metafoor voor de hele erotiek."

Voor het theater lag de bepaling van wat erotiek is iets makkelijker. Er bestaat een directe band tussen akteurs en publiek waardoor er een "erotische spanning" ontstaat, zegt Luk Vanden Dries: "Een overdacht die onderhuids gebeurt en die je voelt vanuit je lichamelijke (en geestelijke) spanning als toeschouwer. Die moet aanwezig zijn, vind ik. Een tekst kan nog zo erotisch zijn, als die niet gedragen wordt door die "erotische" spanning, valt ze in een kloof tussen tribune en scène." Om kort te zijn: het bleek inderdaad niet mogelijk een volledig sluitende definitie te geven voor erotiek, laat staan voor erotiek in de literatuur. "Subtiliteit" bleek zowat het enige kenmerk te zijn, waarover iedereen het eens was. Iets wat dan ook tot uiting komt in de gekozen erotische fragmenten.

In de bundel staan dan ook een verzameling kontasterende, en soms tegenstrijdige meningen, waarin het besluit alleen bij de lezer kan liggen. De gekozen teksten omvatten geliefde fragmenten van o.a. prof. Debusscher, M. Bartosik, prof. Duytschaever, L. Vanden Dries, prof. Van Vreckem, aangevuld met teksten waarover sprake is in de gesprekken en verder enkele teksten die tot onze eigen geprefereerde erotische literatuur behoren. Verder werden enkele teksten over erotiek opgenomen. Een eenmalige, unieke verzameling dus, met bekende en minder bekende namen als: Nagisa Oshima, Roland Barthes, L. P. Boon, John Donne, Ritzerfeld, Rimbaud, Verlaine, Mark Strand (een exclusiviteit: de eerste keer in België!), Ethel Portnoy, J. Slauehoff, Hugo Claus, Fortini, Aretino, Klossowski, D.M. Thomas, Anais Nin, Adriaan Morriën. Om te besluiten en als voorsmaak op de rest een kort fragment van een 16de eeuws gedicht van Jan Van Stijvoort, Prueft selve wat die liefde maken kan:

Een amourens in minnen seer vierich die liefde int herte vast hae beloken
Quam tot sijnder liefste als mutsaert ghierich
daer sij sat op een scijt huits gedoken
Hij en hadse in twe maenden niet ghesproken
dus stort hi haer toe als minnaer heet
wacht seydsi vrunt ghij mocht mij croken
hout wat staende ick heb een ey bereet
Ten halp niet wat sy riep of creet
hy dudense datmense hoorde craken
van groter liefden sy achter spleet
Soe datse haer altemael bescheet
prueft selve wat sulcke liefde kan maken

Eric Aoriaensen
Dominique Diricken
Ronald Geerts

* Twee juristen die de eersten waren om een ernstige poging te ondernemen om de termen erotiek en pornografie te definiëren in "To the Pure".

